

MAGYAR MERKUR

I 7 8 9-dik esztendőben.

A' Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmével

Szombaton Sz. Iván-havának 27 - dik Nappján.

Elegyes tudósítások.

Möldvánál kezdvén egész a' Horvát országi táborig mindenütt nagy tsendefségben vagynak feregeink, és jó időtél fogva leg-kifőbb nevezetes dolognak híret nem vettük, melly tábori népünknel történt volna. Tsak tsekélység az, a' melyet felőlök hallunk; azt gondolhatná valaki, hogy az álom borította-el őket a' Törökökkel együtt; mert némelly mozgásaikon és indulásaikon kívül nem hallhatni egyebet rólok. Ezen váratlan tsendefség talán olyan, mint a' melly nagy égi háboru előtt szokott jární, a' hol mind addig sürüdnek a' fellegek és fetődik az ég, miglen egyszerre nagy szél-veszek támadnak, nagy dörgéssel és tsattogással meg-ütköznek a' felhók és rettenetesen hullasztyák a' monykövet. Kéves türéssel légyünk még, és majd meg-fogjuk látni,

C c c

hogy

hogy vitéz Vezérink és Hazánknak derék bajnoki nem tsaltak-meg reménységünkben. E' következendőt írják a' táborokbul.

Az Ó Gradiskai tábor 21 Bat. gyalogoknak és 11 Divisio lovasoknak mérettetik-ki. A' hidak Ogutsánból Ó Gradiskára vitették, mellyek maig-is a' vár mellett erdőben állanak. Az ezekhez tartozandó ökrök 700 számmal vagynak. Ó Gradiskában a' meg-romlott házak hamarjában ki-földoztatnak és az el-égettek fel-építtetnek; 3 hetek múlva minden házoknak el-kell készülniek a' lakásra; mellyből azt hozzák-ki, hogy a' fő Vezér Laudonnak szállása nem kevés ideig fogitlen lenni. Az Ó Gradiskai lakosoknak meg-parantsoltatott, hogy fietséggel kaszáltassák-le rétjeiket, mivel ottan lovaság fogna állani.

Bosznýából jöttek tudósítások, hogy Zvornikról fok eleség hordatik Bányalukára; az a' hír, hogy Bányalukán magazinokat állítanak-fel a' Bosznýások. — Berbirben ez ideig nagy hallgatással voltak a' Törökök, a' Szávának mind a' két partjain sétálnak az emberek, a' nélkül hogy egy lövés adattatnék. Az ő munkáiktól a' viz felé egészzen meg-szűntek a' Törökök. A' mint hallatik, nem a' szánakozás volt annak az oka, hogy a' Berbiri Törökök az Ó Gradiskai gyűladást olly tsendes elmével tekintették, és egy lövéssel sem háborgatták a' tüzet-ólto lakosokat, hanem egyedül tulajdon erőtelenségeknék érzése; mert ha leg-kifsebbet kezdetek volna, az egész Ogutsáni táborral lett volna dolgok. Az ólta hogy a' mieink a' Török várat Bertskót el-pufztították, a' Törökök számolsan szállanak Bányalukánál táborba, a' hol egy Bafa Anatoliából fok néppel érkezett-el. A' Bosznýások beszélik, hogy 180 sátort láttak táborában, mellyben külön külön 10, 12 emberek vagynak. A'

Se-

Serándlia Bafa, a' ki tavál Ápril. 25dikén Dubitzánál Vitéz nevet nyert vala, 2dik Septemberben pedig Kvozdánovits Generál - Strázsameftertől Berbirnél a' tábora fel-veretett, minden népével együtt el-üzet-tetett, mostan fő tizft - viselő Berbirben. Egynehány napok előtt Bányalukára utazott foglalatofságában, de elébb meg-parantsolta minden Kádilukoknak, hogy egy jobbágy se bátorkodjék falujából ki-lépni; a' ki különös engedelem nélkül az úton találatnék, annak leg ottan feje vetetefsék. Berbirnek Kapitányjara nagyon gyanakodik. Ezen Basárol mondatik, hogy a' Török tizftok között leg-jobban ért az ágyuzáshoz.

Szerem Vármegye. Erről a' tájékról jött tudófi-táfok nem azoknak az Olvasóknak innyek szerént va-lók, a' kik vagy békefséget vagy pedig véres tsatá-akat kívánnak hallani. A' békefség - szerzések tellyes-séggel félbe - szakadtak; ezt bizonyította nyilván a' Belgrádi Basának viselése a' Frantzia Kurir ellen. Ez a' kurir 13dikán Belgrádba akart menni izenetjeivel, a' hová Petropoliatz Kapitány késerte hajon, de a' Száván mingyárt egy Török Tsónakra akadott, mel-lyel azt a' hirt vette, hogy a' Bafa nem botsáthatná maga eleibe. A' kurir tehát egyedül az ő ajánló-írását adta-által azzal a' jelentéssel, hogy az ő íráfai kö-vetkezendő napon *recepiffé* ellen vetefsének-el tőle. 14-dikén megint által-hajózott a' kurir, hogy leveleit által adgya; de a' Basától küldetett Törökök nem hoztak magokkal *recepiffét*. Azt kívánta tehát a' kurir, hogy a' Bafa eleibe botsáttsék, mivel barátságos hatalmátságtól küldtetett; de a' Törökök ezt felelék! a' te kívánságod bé-nem tellyefédhetik, mert a' Ba-fa ugy tekint téged mostanában, mint Németet. Vég-tére 15dikén meg-nyeré *recepifféjét*, és annakutánna minden kéfedelem nélkül Béts felé mene. — 17dikén
Bel-

Belgrádbul levelek küldettettek - által hozzánk , melyeket a' komendőrozo Vezér De Linny Hertzeg a-zonnal Bétsbe küldött. Még nintsen tudva , mi legyen ezen leveleknek fummája , némellyek azt vélik hogy a' Portának válafzát foglalják magokban , mely-re régtől fogva várakoztak. — A' szabad seregbéli-eknek mondása szerént Szábreftől fogva egész Paraki-nig és Nifzfzáig nem találtaznak Törökök , nagyob-bára Orfova felé mentek. A' Szeráfzkir Abdy Bafa egynehány 1000 emberekkel Nifzfzában mondatik len-ni. Azt hirtelik felőle , hogy a' Belgrádi erőfségnek és egész Szerviának óltalmazására rendeltetett.

A' Fehjér Templomi taborból Jun. 8dikán 1789. ,,
— Ö Excellentiája a' fő Vezér Haddik Gróf egyéb Generális Urakkal egyetemben a' határ széleket mog-tekintvén , 45 Vurmzer - Húzfárokat vett maga mel-^lé őrizetül , az efméretes vitézségü második Kapi-tánynak , Buday Ignätz Urnak komendőja alatt. E-gész hat napokig tartott e' járás , és tsak ezen hónap-nak 6dikán érkezett táborunkba a' nemes úti tárfaság. Mindnyájunkban nagy örömet indított ő Excellentiá-jának nyájasága , mellyel fogadta vala az imént neve-zett második Kapitány urat , mindennap afztalához ültetvén és külömb külömbféle dolgokról Magyarul befélgetvén véle. A' komandónak vége lévén , 12 aranyokkal ajándékozta-meg a' fő Vezér a' vele vólt Húzfárokat. ,,

„ A' fő Vezér egykor kotsijára akarván ülni , olly erőfsen meg-ütötte lábát , hogy egynehány napok-tul fogva ágyba kell fekünnie. ,,

„ Uj történetekről nem irhatok semmit ; mert az ellenségnek még híret sem halljuk ; Mihályditől fogva egész Zimonyig leg-nagyobb tsendefségben vagyom minden. Nagyön erőfitik némellyek , hogy a' békef-
ség

ség tökéletesen lábra állott; ezen vélekedést okozta a' tegnapi febes parantsolat, hogy a' szénával és abrakkal meg-terhelt fzekerek visszfa-térjenek, és az emlétett szénát a' többivel együtt Oppovára Szerem Vármegyébe vigyék. De ennek még más tzélja-is lehet; alig ha a' nagy fereg nem fog mentül hamarabb oda menni; mert eleinten is ugy volt a' dolog rendelve, hogy a' nagy fereg Oppovánál szálljon táborba. De mivel Fehjér Templom a' Bánáti határ-széleknek, úgy szállván közép pontoma, és ha szükséges innét leg-hamarabb fegítséget kaphatnak az elrendelt feregak; a' nagy fereg tehát ide szállott táborba; melly mostanában alig áll 18 ezer emberbül. — A' holtaknak és betegeknek száma a' nagy feregnél igen türhető a' régihez képest. A' napokban vet-tünk parantsolatot, melly szerezént a' feregek szorgalmatosan el-kövefsék hadi gyakorláfaikat, és valamint békefség idején tartatott táborozásokban, úgy itt is mindent, a' mi eleibek vagyon írva, véghez vigyennek. „

„ Irhatnék még többet-is; de meg-kell vallanom hogy nálunk szint' annyit hazudnak, mint a' népes várofsokban. A' melly nevezetes történetek elő-adándják magokat; azokat mentül hamarabb hírül fogom adni. „

Az Erdélyi Fő Vezér Hohenlohe Fejedelem a Húszárokkal történt tudva lévő tsata után, hol maga is jelen vala, azt tudakozta egy Húszár-Kapitánytól: mit téfszen az a' *rajta! rajta Legények!* mert azt tapasztalta vala; hogy midőn a' Tisztek ezt kiáltották akkor a' Húszárság mint a' jég-efső ugy omlott éles fegyverrel a' Török nyakába. Mikor a' Húszár-Kapitány meg-magyarázta, és más szókat-is, mellyekkel a' Magyar Székely Tiszt Urak ottan ottan a' kome-
dé-

dérozás közben élni szoktanak ; azt mondá Hohenlohe Fejedelem , hogy ő fok nyelveket tud ; de hathatófabb komandó-szót még ennél a' *rajta ! rajtánál !* nem tapasztalt , és hiszi , hogy a' Magyar nyelv komandé-rozo nyelvnek igen alkalmas lenne.

Csernovitz 2dik Juny. Az Oroszok Jászyt egészen üresen hagyták , egyedül Romanzov Gróf mulatoz még itten , kinek indulásának napja Orosz ország-felé bizonytalan mind ez ideig. Már az Hertzeg Repnin ugyan még 19dik Majusban bé-érkezett Jászyban , de az a' 20 ezer főből álló sereg , mellynek vezérlése reája bízott , mind eddig hátra vagyon. A' Török foglyoknak száma Jászyban 2772 vala , de minakutánna az el-múlt héten 6 őrizeten lévő Oroszokat az önnön magok fegyverekkel meg-ölének , mindnyájon Orosz ország felé el-indítottanak , kiknek 2 Bafsaikat meg-érkezések a kalmatofságával Romanzov Gróf a' maga tulajdon szekereivel vitette-bé a' városba ; de kit kit külön külön , kísérvén 16 lovas Kozákok , és 8 hadi fő Tisztek. *Bender* mind ez ideig ostrommal nyomatik ; de tsak távúlról. — *Khotzim*ban fok esztendőkre vala élés , fő-képpen pedig peszmét (*tyvibak*) takarítottak ; a' városnak külsőbb sántzai egészen el-hányattattak , és egyedül tsak a' vár igazítottik az ellent-álláshoz. A' Dniester partján Mohilo Robonál annyi élést hordattanak az Oroszok öszve , hogy a' közönséges szám-vetés szerént 60 ember 8 esztendőig meg-éri vele , melly élés nagyobbára tsak búzából áll. A' véghetetlen *vešura* miatt olly vétetlen maradott Móldvának nagy része , hogy 50 mértföldnyire még tsak egy barázdát sem lát az ember bé-vetve ; már-is a' szükség olly nagy , hogy 30 krajtzáros kenyérrel bé-nem éri egy közönséges étü ember egyfőre.

Pest

Pest. A' Lintzig téli szállásokba rendelve vólt Német Batalljonok mindnyájon meg-indultak immár, és egymás után mennek a' tábori seregekhez.

Bétsből. A' Felsőges edgyesült Udvari Magyar Kantzellárián Tanátsos és Referendárius, Méltóságos Miklós Mihály Ur; valamint ezen udvari Kantzellárián Tanátsos és az Ekklesiái dolgokban Referendárius Sz. Mártoni Prépost és Vátzi Canonikus M. Góf Cajétanus Szauer Ur ö Nagyságok, a' magok érdemjeknek emlékeztető jutalom-ozlopául a' múlt héten ö Fel-ségétől a' Szent István Rendével kegyelmefen meg-tiszteltetének.

Frantzia-Ország. A' meg-halálozott Delfinusnak helyébe a' Normandiai Hertzeg, a' Királynak második fiüllött fia, a' ki mostan ötödik esztendejét éli, lett Delfinufsá, Korona Hertzeggé.

Török ország. Konstantzinápolyi levelek erősítik, hogy az eddig való Kapitány-Bafa, a' hajós seregnek vezérségétől meg-fosztattatott és a' szárazon vitézkedő nagy sereggel Befsarábiába menni rendeltetett. Tudva vagyon, hogy ezen Vezér az Égiptomi pártütöket szerentsésen meg-hóditotta vólt, és ez eránt a' nép olly nagy bizodalmat helyheztetett benne, hogy nem meg-alázásnak, hanem inkább nagyobb méltóságra lett emeltetésnek kell ezen változtatást tartani. Ezen új Szeráfzkir Befsarábiába készül menni, a' hol 100 ezer embereket kell gyűjtenie, a' kikkel egyenesen Oszakov ellen fog menni. Ezen seregeket a' Nagy Vezér seregéből, és a' Brailánál, Gallatznál és Izmailnál álló táborokból szedi-öszve, a' hol a' mint erősítik, már-is 80 ezer emberek állanak. Hogy annál inkább bé-telleyesítse a' Török Császárnak reménységét, előre Oszakov győzőjének nevével tisztelteték - meg.

Mit

Miként fogja ezt a' Nagy Vezér szenvedni, előre gondolhatni. Azonban meg-parantsoltatott a' hajós seregnek, hogy minden erővel fegitse az uj Szerafzkirt és Oszakovnak hódítóját.

A' Vulkáni Paszfzusról jött-tudósításban jelentetik, hogy az oda való sereg a' közelebb való napokban meg-fog indulni a' Vörös Toroni Paszfzushnak erősebb általmazására; a' Vulkáni Paszfzushnak védelmére, Klerfé táborából Venkhaim Generálisnak vezérsége alatt ki-indult 4 Regementek pedig Margához és a' vas-kapuhoz már közzel lenni mondatnak. — Az első Székely Gyalog-Regement, melly a' Köburg Hertzeg' seregéhez számlaltatik, parantolatot vett, hogy Móldvába bé-nyomúljon, és a' sereggel egyefüljön; ebből azt vesszük-ki, hogy a' Hertzeg elébb-indulni szándékozik.

Ez a' Levél a' *Magyar Merkurnak* utolsó Levele ebben az első fél-éftendőben. A' kik ezen ujságokat ezután-is jártatni kívánják, ne fajnállják a' jövő fél-éftendőbeli váltságot ideje korán bé-küldeni; hogy minden félbe-szakadás nélkül kezekhez szolgáltathassuk a' kellendő ujságokat. Fél-éftendő számra itt helyben 2 for. 30. kr. kerülnek a' *Ma. Merkurnak* levelei; melly pénzt az Előre-Fizető Urak Pesten Patzkó Úrnak könyvnyomtató - műhelyében a' *Ketskeméti utzában* a' 467. szám alatt fizethetik-meg. A' tsergő Póstával 3 forint a' fél-éftendőbeli árrok. A' vidékiek, a' kik Póstával hordattják lakó-helyeikre az ujságokat, tsak egyedül a' *Pesti K. Pósta Tiszt-ségnek* vagy pedig *Patzkó Úrnak* fellyebb említett könyvnyomtató - műhelyébe küldjek a' fél-éftendőbeli váltság' árával, 4 for. 30 kr. meg-terhelt leveleiket. — Valamint eddig úgy ezután-is tellyes igyekeztünk léfzen mindenképpen gyarapítani és Olvasóinkkal kedveltetni ujságainkat. A' kik eddig olvasták leveleinket, azok bizonytságot adnak, hogy az el-múlt éftendőnek végefelé tett ígérletünknek ki-felhetőképpen meg-feleltünk; és azonkívül, hogy a' N. Hazában és a' táborban hiteles levelezőket szereztünk magunknak, még sok Jó-akaró Urakkal ditsekedhetünk, a' kik szép tudósításaikkal betsesítették leveleinket,